

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 17P/59/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622203581
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6622203581.11

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky - C. D. E., narodená XX.XX.XXXX, bytom trvale A. X, XXX XX B., t. č. F. XX, XXX XX G. H., bytom zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou: JUDr. Andrea Oroszová, advokátka, so sídlom Žižkova 19, 040 01 Košice a otca - I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale J. XX, XXX XX F., zastúpeného splnomocneným zástupcom: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha nahradenia súhlasu rodiča I. B., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XX, XXX XX F. vo veci prijatia maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX bytom u matky do C. K. L., G. XXXX/XX, G. H., a to tak, že súhlasí s prijatím maloletého do C. K. L., G. XXXX/XX, G. H. z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Dňa 18.01.2024 matka doručila súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal nahradenie súhlasu otca vo veci prijatia maloletého A. B. do Materskej školy Óvoda, G. XXXX/XX, G. H., a to tak, že otec súhlasí s prijatím maloletého do Materskej školy Óvoda, G. XXXX/XX, G. H..

2. V podanom návrhu uviedla, že sa presťahovala do G. H. spolu s maloletým. V B. bývala v nájomnom byte, pričom jej tento nájom platili rodičia z dôchodkových úspor jej otca, a to za obdobie 2 rokov. Rodičia navrhovateľke oznámili, že vzhľadom na to, že im úspory došli, môžu jej finančne vypomáhať najviac do mája. Matka sa preto rozhodla, že musí nastúpiť do zamestnania (nájsť si zamestnanie), aby dokázala zabezpečiť adekvátne bytové a životné podmienky pre seba a maloletého. Nájom v B. matke rodičia hradili z dôvodu, že jej jediný príjem je rodičovský príspevok vo výške 470,-Eur a výživné pre maloletého, ktoré bolo uhrádzané vo výške 150,- Eur až 200,-Eur. Matka z vyššie uvedených dôvodov od októbra začala aktívne hľadať materskú škôlku, do ktorej by maloletého prijali, aby si ona mohla nájsť v danom meste zamestnanie. Matka sa prvotne obrátila s týmito žiadosťami na západné Slovensko, najmä na D. a okolie, kde sú podmienky zamestnania výrazne lepšie, ako v iných častiach Slovenska. Matka rozposlala cca120 emailov po materských škôlkach v rámci Slovenska, ktoré jej zhodne uviedli, že pre nízky vek maloletého dieťaťa nemôžu dieťa prijať a bolo jej odporúčané, aby maloleté dieťa umiestnila do jasli. Z dôvodu, že matka nedisponuje finančnými prostriedkami, aby vedela zaplatiť jasle, táto možnosť neprichádzala do úvahy. Matka oslovila aj materskú škôlku v meste G. H., ktorá jej ako jediná potvrdila, že by maloleté dieťa mohla prijať, nakoľko im jedno dieťa odišlo a z tohto dôvodu sa im uvoľnilo miesto. Matke sa vyskytla pracovná ponuka v meste G. H. v spoločnosti M. A. N. M. H.. Matka v danej spoločnosti úspešne absolvovala prvé kolo pohovoru a ako jediná uchádzačka postúpila do druhého kola. Po tom ako matka našla materskú škôlku a vyskytla sa jej pracovná pozícia, začala hľadať bývanie v G. H., pričom sa jej podarilo nájsť nájomný byt, ktorý si zarezovala do konečného rozhodnutia, či maloletý bude do materskej škôlky prijatý. Matka nevlastní osobné motorové vozidlo, preto musela bývanie

prispôsobiť vzdialenosti od materskej škôlky, aby presun pre maloleté dieťa bol čo najmenej náročný. Byť sa nachádza na ulici F. XX, G. H., čo predstavuje vzdialenosť do škôlky 7 minút pešo. Matka sa dňa 11.01.2024 zúčastnila pohovoru týkajúceho sa prijatia maloletého do materskej škôlky v G. H., pričom jej riaditeľka tejto materskej škôlky oznámila, že maloletého môže prijať ku dňu 01.02.2024 a do tohto dňa môže maloletý syn absolvovať adaptačnú prípravu, pričom matke uviedla, že je potrebný súhlas s umiestnením maloletého do danej škôlky aj druhého rodiča. Riaditeľka škôlky jej zároveň oznámila, že trieda bude dvojazyčná, nakoľko nemajú voľné miesta v čisto slovenskej ani maďarskej triede, ale vytvorili triedu slovensko-maďarskú. Matka v tento deň 11.01.2024 hneď po stretnutí s riaditeľkou škôlky o týchto skutočnostiach písomne informovala aj otca a uviedla mu aj dôvody, prečo sa rozhodla odsťahovať do G. H. a prečo chce maloletého umiestniť do danej materskej škôlky. Otec potrebný súhlas neudelil, tento súhlas si podmienil absurdnými podmienkami, na matku vyvíja nátlak, vydiera ju tým, aby ona pristúpila na určité (pre matku nezmyselné) dohody. Otec teda nehodlá dobrovoľne dať súhlas, aby maloletý mohol nastúpiť do vyššie uvedenej materskej škôlky a absolvovať adaptačnú prípravu. Zásadné je, že otec nesúhlasí, aby maloletý navštevoval slovensko-maďarskú triedu. Matka sa márne snažila vysvetliť otcovi, že sa nejedná o maďarskú škôlku, resp. triedu. Otec si dokonca tieto informácie zisťoval priamo u riaditeľky škôlky, ktorá mu tieto informácie potvrdila a vysvetlila mu, že sa nejedná o čisto maďarskú triedu, ale o slovensko-maďarskú.

Otec dňa 16.01.2024 poslal matke email s podmienkami, ktoré musí akceptovať, aby udelil súhlas s prijatím maloletého do materskej škôlky, aj to len do augusta. V tomto emaily otec nútil matku, aby nekomunikovala s maloletým v maďarskom jazyku, čo je matkin materinský jazyk. Túto podmienku chcel od matky potvrdiť dokonca písomne s tým, že od nej žiadal, aby mu matka podpísala čestné prehlásenie, že bude s maloletým komunikovať iba v slovenskom jazyku a taktiež ju nútil podpísať dohodu o realizácii úplne rozdielnych stykov otca s maloletým synom, ako tých, na ktorých sa na poslednom pojednávaní dohodli (a vzdali sa obaja práva podať odvolanie proti nariadenému neodkladnému opatreniu, upravujúceho rozsah stykov).

Matka poukázala na správanie otca, ktorý nie len, že ju do tejto celej situácie dostal, ale jej ešte úmyselne bráni v tom, aby maloletý začal navštevovať vyššie uvedenú materskú školu, ktorá ho pre jeho nízky vek zo všetkých matkou oslovených materských škôl prijala. Tento postup otca automaticky bráni matke, aby sa mohla zamestnať a mať príjem. Otec týmto správaním bráni a odmieta, aby sa maloletý postupne adaptoval na nové prostredie v rámci vyššie uvedenej materskej školy, bráni mu vo vzdelávaní, mentálnom vývoji a samotnej socializácii s deťmi jeho veku. Matke v danej situácii neostáva iné východisko ako žiadať o nahradenie súhlasu druhého rodiča, pričom má za to, že je to znova len výsledok správania otca.

Matka sa rozhodla podať toto neodkladné opatrenie, nakoľko zo správania otca je zrejmé, že tento súhlas nikdy nedosiahne zmierlivou cestou. Otec týmto bezdôvodne odmietavým prístupom ohrozuje zdravý fyzický a psychický vývoj maloletého syna, pričom ide o jedno z najdôležitejších období dieťaťa v živote, kedy dostáva prvé vzdelávanie, nastáva socializácia medzi deťmi, vývoj osobnosti, charakteru, nastupuje prvý pravidelný režim, povinnosti, prvé dlhšie odlúčenie od rodiča. Toto obdobie možno považovať za jedno z najväčších zmien v živote maloletého dieťaťa.

Dňa 17.01.2024 matka písomne komunikovala s otcom a žiadala ho, aby sa jasne vyjadril, či udelí alebo neudelí súhlas s nástupom maloletého do materskej škôlky a s procesom adaptácie maloletého do tejto škôlky, pričom by tak matka mohla nastúpiť do zamestnania. Otec na to reagoval dňa 18.01.2024 a vyjadril sa, že súhlas neudelí.

Matka má za to, že otcovo správanie je absolútne sebecké už nie len k nej, ale aj k maloletému, nakoľko ak nie sú splnené požiadavky otca, tak maloleté dieťa nebude navštevovať materskú škôlku.

Maloletý napriek jeho nízkemu veku je prijatý do materskej škôlky v G. H.. Matka si našla zamestnanie v G. H.. Matka zabezpečila bývanie v blízkosti materskej škôlky. Matka vytvorila ideálne podmienky pre život maloletého. Táto jej snaha je momentálne bezvýsledná, pretože otec odmieta dať súhlas s prijatím maloletého do materskej škôlky, a to bez zrozumiteľného dôvodu, keďže on žije v F. a styk má určený každý páry víkend.

V zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí uskutočňovanej súdmi je záujem dieťaťa ako dlhodobovo všeobecne prijímané kritérium vyplývajúce tak z medzinárodnoprávnej úpravy ako aj zo slovenskej právnej úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, pričom záujem dieťaťa je potrebné vykladať čo najextenzívnejšie.

Z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 695/2000 k čl. Dohovoru o právach dieťaťa vyplynulo, že „záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí vo svojom čl. 3 reflektuje totiž skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiaduce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nedá sa odhliadnuť od toho, že aj dieťa samé je bytosťou jedinečnou,

obdarenou neodňateľnými, nescudziteľnými, nepremičateľnými a nezrušiteľnými základnými práva a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine to najlepšie, aby uvedené atribúty nezostali prázdnyimi slovami.“

Komentár k zákonu o rodine (Horváth, E. – Varga, E.: Zákon o rodine Komentár, 2009, D., IURA EDITION) k pojmu záujem dieťaťa uvádza, že „ v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a faktických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva“.

Matka zastáva názor, že vydaním neodkladného opatrenia o nahradenie súhlasu druhého rodiča budú zachované a akceptované práva maloletého syna v rámci Dohovoru o právach dieťaťa a dôjde k jeho pozitívnemu fyzickému a psychickému vývoju. Z dôvodu, že otec matke neudelí súhlas s prijatím maloletého syna do materskej školy, matka má za to, že je nevyhnutné, aby boli neodkladným opatrením dočasne upravené pomery účastníkov.

3. K návrhu boli ako listinné dôkazy priložené Žiadosti o prijatie maloletého do MŠ – emaily, Žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie do Materskej školy – Óvoda G. XXXX/XX G. H., Google maps vzdialenosť bytu od materskej školy, Nájomná zmluva (nájom bytu v G. H.), Emailová komunikácia zo dňa 11.01.2024, Emailová komunikácia zo dňa 16.01.2024, Rozsudok Mestského súdu Košice, sp. zn.: 20C/18/2023, Predvolanie Mestský súd Košice, sp. zn.: 25C/24/2023.

4. K podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa na základe výzvy súdu vyjadril otec ako aj kolízny opatrovník.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 25.01.2024 odporučil podanému návrhu matky vyhovieť s odôvodnením, že aktuálne maloleťmu dieťaťu poskytuje osobnú starostlivosť v rozsahu svojich možností a schopností matka D. E.. Maloletý A. je na osobu matky primárne citovo naviazaný. Obidvaja rodičia deklarujú skutočnosť, že sa nevedia dohodnúť na zásadných otázkach súvisiacich so starostlivosťou o dieťa. So zmenou bydliska matky a maloletého dieťaťa súvisí aj výber predškolského zariadenia, nakoľko matka nastúpila do zamestnania. Z mnohých matkou písomne oslovených predškolských zariadení ako jediná možné prijatie mal. dieťaťa potvrdila Materská škola – Óvoda G. XXXX/XX G. H.. Z dostupných zdrojov má kolízny opatrovník za preukázané, že predmetná materská škola vznikla v r. 1987 a je zaradená do siete škôl a školských zariadení MŠ SR. Je právnym subjektom od 01.01.2005. Má 7 tried, jedna trieda je heterogénna s vyučovacím jazykom maďarským. Zabezpečuje predprimárne vzdelávanie v Materskej škole podľa Štátneho a Školského vzdelávacieho programu.

V súlade s § 144 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov „dieťa má právo na vzdelanie v štátnom a v materinskom jazyku, na individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav, úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti..“

Pred samotným rodičovstvom rodičia žili v spoločnej domácnosti, pričom matka pred otcom nezatajovala svoju príslušnosť k maďarskej národnosti. Pre maloleté dieťa je z hľadiska jeho sociálneho statusu významné identifikovať sa s národnostnou príslušnosťou rodiča ku ktorému má vytvorené silné citové puto a je pre neho životným príkladom vytvárajúcim pocit istoty a bezpečia. V záujme maloletého dieťaťa je aby v rámci jeho ďalšej výchovy bol u dieťaťa pestovaný a prehlbovaný pocit spolupatričnosti k tomuto rodičovi.

V rámci prebiehajúceho konania kolízny opatrovník nezistil, že by túto skutočnosť matka nejakým spôsobom zneužívala v neprospech otca. Maloletý pri stretnutiach aktívne reagoval na otázky kladené zo strany kolízneho opatrovníka v slovenskom jazyku. Je prirodzené, že v tomto vývinovom období maloletý v komunikácii s matkou preferuje maďarský jazyk, to však neznamená, že matka účelovo maloletého vychováva a nevedie ku komunikácii v slovenskom jazyku. Udelenie súhlasu matke na prijatie maloletého do MŠ- Óvoda G. XXXX/XX, G. H. rešpektuje právo maloletého dieťaťa na výchovu a vzdelávanie v súlade s § 144 Školského zákona a právo dieťaťa na zachovanie identity zakotvené v článku 8 Dohovoru o právach dieťaťa .

Na základe uvedených skutočností mal kolízny opatrovník pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa za to, že návrh matky je dôvodný a odporučil mu vyhovieť.

6. Otec vo vyjadrení zo dňa 05.02.2024 s podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia nesúhlasil a žiadal návrh matky v celom rozsahu zamietnuť. V prvom rade poukázal na tú skutočnosť, že maloletý A. má v súčasnosti 2 roky a 6 mesiacov, pričom v priebehu roka a pol, teda od 15. júla

2022 matka zmenila svojvoľne bydlisko maloletého A. bez súhlasu otca niekoľkokrát. Ak berieme do úvahy len zmenu mesta, v ktorom maloletý A. žije, ide za rok a pol jeho života o v poradí tretie mesto, v ktorom maloleté dieťa na základe svojvoľných rozhodnutí matky býva. Pokiaľ však ide o obydlie, v ktorom maloletý A. žije, od 15. júla 2022 žil v byte rodičov na J. O. P. F., následne do septembra v krajne nedôstojných pomeroch v podnájme v F., neskôr v domácnosti rodičov matky, ďalej v byte, ktorý si matka prenajímala a v súčasnosti, podľa oznámenia matky, v Rimavskej Sobote. Od 15. júla 2022 ide o piate obydlie, v ktorom sa maloletý A. zdržiava. O akejkolvek zmene bydliska maloletého A. matka otca len informovala. Ani na jednom z presťahovaní maloletého A. sa rodičia nedohodli. Otec od samého počiatku nesúhlasil ani s presťahovaním mal. A. Q. F. I. B., vzdialeného 160 km, a nesúhlasí ani teraz s tým, aby matka opäť zmenila bydlisko maloletého A.. Keďže k zmene bydliska maloletého A. do G. H. došlo nie spôsobom, predpokladaným zákonom, teda dohodou rodičov, neexistuje žiaden dôvod, pre ktorý by bolo potrebné rozhodovať o udelení súhlasu otca s návštevou škôlky, vybratej matkou v G. H..

Otec v tejto súvislosti zároveň dal do pozornosti súdu, že najlepší záujem maloletého dieťaťa je definovaný v čl. 5 Zákona o rodine, pričom tento záujem je definovaný, okrem iného, stabilitou prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava. Otec považuje za úplne vylúčené, aby bol tento aspekt najlepšieho záujmu dieťaťa rešpektovaný správaním matky, ktorá v priebehu roka a pol vystaví dieťa vo veku 2 a pol roka piatemu obydliu, ktoré má pre dieťa predstavovať domov. Zároveň je podľa otca zrejme neschopnosť matky rešpektovať úlohu otca, ako rovnocenného rodiča, keď rozhodnutia o zmenách bydliska maloletého A. otcovi oznamuje bez toho, aby rešpektovala jeho právo participovať na týchto rozhodnutiach.

Otec poukazuje na ust. § 36 ods. 1 v nadväznosti na ust. § 24 zákona o rodine v zmysle ktorých pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv súd prihliadne, okrem iného, na stabilitu budúceho výchovného prostredia a na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, a súd je povinný dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi, potom pri zohľadnení týchto skutočností nie je možné nebrať do úvahy skutočnosť, že snaha matky o prijatie dieťaťa do materskej školy v Rimavskej Sobote je len dôsledkom opätovného nerešpektovania práva otca participovať na rozhodnutiach o výchove a starostlivosti o maloletého A..

Otec poukázal na prílohu, ktorú matka predložila k svojmu návrhu, kde uvádza, že napísala do „117 bratislavských škôlok“, „do R., F. A. I. H.“. Z tohto vyjadrenia matky vyplýva nepochybniteľne, že matka si uzurpuje právo odsťahovať maloletého A. nielen 160 km z miesta jeho bydliska, ale aj o ďalších 200 km, teda presťahovať ho do D. a otcovi túto informáciu len oznamuje. Poukázal tiež na vyjadrenie matky „od októbra aktívne rieši otázku škôlky“, pričom otcovi túto informáciu poskytla 11. januára 2024. Otec nikdy nedal matke súhlas na to, aby maloleté dieťa presťahovala „na západné Slovensko, či do D.. Z uvedeného je zrejme, že matka neskúšala nájsť žiadne zamestnanie, ani škôlku v Košiciach, tvrdiac, podľa jej vlastných vyjadrení, že hľadala výrazne lepšie podmienky zamestnania. Nie je zrejme, v čom by mali byť podmienky zamestnania lepšie napríklad v F., S. I. H., kam matka, podľa vlastných slov, tiež chcela ísť oproti podmienkam v F..

Otec ďalej poukázal na tú skutočnosť, že matka maloletého A. pred nástupom na rodičovskú dovolenku pracovala v H. T. C. – C. F. C. na Slovensku. Podľa internetovej stránky zamestnávateľa matky, táto je naďalej vedená v stave jeho zamestnancov ako zamestnankyňa na rodičovskej dovolenke. Nie je teda pravdou tvrdenie matky, že by nemala možnosť pracovať v F.. Matka má k dispozícii (aj podľa Zákonníka práce) miesto, ktoré zastávala pred nástupom na rodičovskú dovolenku. V F. je podielovou spoluvlastníčkou bytu na J. S. XX. Z príloh k tomuto podaniu vyplýva, že otec opakovane ponúkal matke nielen možnosť, aby sa vrátila do predmetného bytu s maloletým A. a užívala ho, ale vyjadril aj ochotu opustiť tento byt, ak matka nie je ochotná zdieľať tento byt s ním. Matka by teda v prípade, že by vrátila maloletého A. do F., mala zabezpečené bývanie bez akýchkoľvek nákladov, ktoré sú spojené s nájmom cudzích nehnuteľností a zároveň má k dispozícii pracovné miesto, nehovoriac o možnosti v prípade jej záujmu uchádzať sa o inú prácu.

Otec akceptuje skutočnosť, že matka má možnosť zvoliť si miesto pre svoj život podľa svojho slobodného rozhodnutia. O tom kde bude žiť ich maloleté dieťa však už matka nerozhoduje sama a podľa otca neschopnosť matky rešpektovať ho ako rovnocenného rodiča pri rozhodovaní o podstatných veciach v živote dieťaťa, ju vedie aj k tomu, že svojimi rozhodnutiami kladie zjavné prekážky rozvíjaniu vzťahu medzi maloletým A. a otcom.

Okrem zásadných dôvodov nesúhlasu s návrhom matky na nástup dieťaťa do materskej školy v mieste najnovšieho bydliska dieťaťa, poukazuje otec aj na skutočnosti, ktoré usvedčujú matku z uvádzania

nepravdivých údajov aj ohľadom jej postupu pri zabezpečovaní svojho najnovšieho bydliska, ako aj, pokiaľ ide o jej postup pri prihlasovaní mal. A. do Materskej školy Óvoda, G. XXXX/XX, G. H.. Ako vyplýva zo žiadosti matky o prijatie maloletého A. do matkou vybranej materskej školy, na tejto písomnosti je dátum 28. decembra 2023. Matka zároveň tvrdí, že po tom, čo našla materskú škôlku a vyskytla sa jej pracovná pozícia, začala hľadať bývanie v G. H. a „zarezovala si byť“ až do konečného rozhodnutia o nástupe maloletého A. do materskej školy. Avšak v prílohách, ktoré matka predložila súdu, predchádza dátum uzavretia nájomnej zmluvy dátumu potvrdenia lekára na žiadosti o prijatie mal. A. do materskej školy. Materská škola - Óvoda, G. XXXX/XX, G. H., na svojej vlastnej webovej stránke uvádza, že trieda Včielky, do ktorej mieni matka mal. A. zapísať, je trieda s vyučovacím jazykom maďarským. Otec maloletého A. neovláda maďarský jazyk. Po tom, čo matka znemožnila zmenou bydliska maloletého A. pravidelný, intenzívny kontakt otca s maloletým A., je s postupujúcim časom, čím ďalej, tým viac zrejme, že maloletý A. vyrastá v prostredí, v ktorom sa komunikuje výlučne, alebo takmer výlučne, po maďarsky. Otec nechce nijakým spôsobom brániť svojmu maloletému synovi, aby rozvíjal svoju znalosť maďarského jazyka, ale v situácii ako je, začína vznikať komunikačná bariéra medzi otcom a maloletým A., keď sa maloletý A. obracia v komunikácii na otca v maďarskom jazyku. To v akom jazyku sa bude maloletý A. vzdelávať je zásadnou otázkou podmieňujúcou rozvoj a intenzitu vzťahu medzi otcom a synom. Je nemožné si predstaviť rozvoj tohto vzťahu v situácii, keď okrem stretnutí raz za dva týždne sú tieto navyše poznačené aj komunikačnou bariérou, ktorá neumožňuje užívať si spoločné chvíle takým spôsobom, ktorý vytvára vzájomnú vrúcnosť a blízkosť. Otec okrem vyššie uvedených dôvodov vníma vzdelávanie svojho syna v maďarskom jazyku ako spôsob, ktorý prehĺbi odcudzenie, ktoré sa snaží matka navodiť tak svojvoľným odsťahovaním A. z miesta jeho bydliska, a opakovaným marením a neumožňovaním styku s otcom.

Otec v závere vyjadrenia upriamil pozornosť aj k stanovisku kolízneho opatrovníka k návrhu matky, ktorý návrh matky podporuje. Pre otca je nepochopiteľné stanovisko kolízneho opatrovníka akcentujúce právo dieťaťa na vzdelávanie v štátnom a materinskom jazyku a zdôrazňovanie skutočností, že matka nezatajovala svoju príslušnosť k maďarskej národnosti. Stanovisko kolízneho opatrovníka je podľa otca celkom zjavne ovplyvňované snahou podporiť matku a vykresliť nesúhlas otca ako prejav národnostnej neznášanlivosti. Kolíznemu opatrovníkovi však podľa otca nevzal do úvahy, že maloletý A. je synom dvoch rodičov a otec, ako jeden z nich, má právo na zachovanie vzťahu s maloletým A. zodpovedajúcej vzťahu otec a syn. V situácii, kedy je v dôsledku svojvoľného konania matky odkázaný na kontakt s maloletým A. raz za dva týždne, je otázka ich vzájomného porozumenia esenciálnou otázkou rozvoja ich vzťahu. Pokiaľ kolízny opatrovník uvádza, že maloletý A. rozumie otázkam kladeným mu v slovenskom jazyku, otec túto skutočnosť nepopiera, ale zároveň opätovne zdôrazňuje, že maloletý A. komunikuje spontánne aj s ním v maďarskom jazyku, čo vyvoláva, ako už bolo uvedené, komunikačnú bariéru. Právom dieťaťa je predovšetkým mať rovnocenný vzťah s obidvoma rodičmi, pričom v situácii aká nastala vo výchove maloletého A., jeho vzdelávanie v maďarskom jazyku, ešte výraznejším spôsobom ako doteraz znevýhodní otca v udržiavaní rovnocenného vzťahu s maloletým A.. Pokiaľ ide o právo dieťaťa na vzdelávanie, otec považuje za nenáležitú argumentáciu tým, že by dieťaťu vo veku dva a pol roka malo byť upierané na vzdelávanie ak v tomto veku nenastúpi do materskej školy. Pokiaľ kolízny opatrovník poukazuje na právo dieťaťa na zachovanie jeho identity zakotvené v čl. 8 Dohovoru o právach dieťaťa, nie je celkom zrejme, akým spôsobom by mal byť tento argument využitý na podporu matkinho návrhu. Predmetný článok zaručuje dieťaťu právo na zachovanie jeho totožnosti, vrátane štátnej príslušnosti, mena a rodinných zväzkov. Nie je zrejme akým spôsobom vyhovenie návrhu matky toto právo dieťaťa zachová a jej zamietnutie do tohto práva zasiahne.

7. Podľa § 2 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

8. Podľa § 324 ods. 1, 2, 3 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

11. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vyluchu strán a bez nariadeného pojednávania.

13. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 329 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

15. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

16. Podľa § 28 ods. 9 písm. a) zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“), najvyšší počet detí v triede materskej školy je 18 v triede pre deti vo veku dva roky až tri roky.

17. Podľa § 28a ods. 1 školského zákona, pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole, je predprimárne vzdelávanie povinné.

18. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nelegálna práca je závislá práca, ktorú vykonáva fyzická osoba pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nemá s právnickou osobou alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

19. Podľa § 2a ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nelegálna práca nie je práca, ktorú pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom, alebo pre právnickú osobu, ktorá je spoločnosťou s ručením obmedzeným a ktorá má najviac dvoch spoločníkov, ktorí sú príbuznými v priamom rade, súrodencami alebo manželmi, vykonáva príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel tejto fyzickej osoby alebo niektorého z týchto spoločníkov, ak tento príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom alebo študentom do 26 rokov veku.

20. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, fyzická osoba nesmie vykonávať nelegálnu prácu.

21. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je nariadenie neodkladného opatrenia na mieste, ak si to vyžaduje verejný záujem § 361 CMP, ak je potrebné nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere § 367 CMP, a aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti § 367 ods.1 CMP. Ustanovenia § 360 a nasl. CMP odrážajú úpravu v mimosporových konaniach, v ktorých sa ponecháva širší priestor pre ingerenciu štátu a realizáciu verejnej moci pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti, s cieľom ochrany práv účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu, ak si to vyžaduje neodkladná ochrana práv a právom chránených záujmov. Vo všetkých veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prvoradý

záujem maloletého dieťaťa. Súd zároveň poukazuje na ustanovenie § 325 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností uvedených v návrhu a v prípade konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti, aj bez návrhu. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov a potreba ich úpravy musí byť vždy bezodkladná, to znamená naliehaná a nevyhnutná.

22. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a obsahu vyjadrení účastníkov konania na pojednávaní dňa 12.02.2024 súd zistil, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia na nahradenie súhlasu otca vo veci prijatia maloletého A. B. do Materskej školy L. G. XXXX/XX, G. H. nie je dôvodný.

23. Matka ako jeden z podstatných dôvodov podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla tú skutočnosť, že Materská škola Óvoda G. XXXX/XX, G. H. ako jediná z cca 120 osloveným materských škôl v rámci Slovenska potvrdila, že by maloleté dieťa mohla prijať, ostatné materské školy uviedli, že pre nízky vek maloletého dieťaťa nemôžu dieťa prijať. Matke sa zároveň vyskytla pracovná ponuka v meste G. H. v spoločnosti M. A. N. M. H.. Ako dôvod, pre ktorý matka pristúpila k aktívnej snahe nájsť si zamestnanie, uviedla zložitú finančnú situáciu, kedy rodičia matky už nedokážu matke finančne vypomáhať a táto si musí zdroj obživy zabezpečiť z vlastných finančných prostriedkov. Matka zároveň potvrdila na pojednávaní, že uvedené skutočnosti a svoj zámer (zamestnať sa a umiestniť maloletého do predškolského zariadenia) v čase, keď aktívne začala dopytovať materské školy (október 2023) otcovi maloletého neoznámila, o riešení uvedenej situácie s otcom nekomunikovala.

24. V tejto časti súd oboznámil matku (ako aj ostatných účastníkov konania), že na základe dopytu materských škôl v okolí mesta B. A. G. H. boli dohľadané dve materské školy, v ktorých evidujú voľné miesta, a to C. K. P. a C. K. H. J., pričom v uvedených materských školách vyučovacím jazykom je jazyk slovenský. Dopytom v Materskej škole Óvoda G. XXXX/XX, G. H. súd zistil, že v predmetnej heterogénnej triede, do ktorej mal byť maloletý zaradený, je primárnym vyučovacím jazykom maďarský jazyk, slovenský jazyk sa je používaný v doobedňajších hodinách počas vzdelávacích aktivít a hier. Dopytom na matku súd zistil, že matka uvedené materské školy neoslovila, nakoľko nedisponuje osobným motorovým vozidlom, a teda by nevedela zabezpečiť dochádzku maloletého do niektorej z uvedených materských škôl.

25. Matka v podanom návrhu opakovane poukazovala na správanie otca, ktorý podľa matky úmyselne bráni v tom, aby maloletý začal navštevovať materskú školu v G. H., ktorá ho pre jeho nízky vek zo všetkých matkou oslovených materských škôl ako jediná prijala. Tento postup otca podľa matky jej automaticky bráni, aby sa mohla zamestnať a mať príjem. Uvedeným správaním otec podľa matky bráni a odmieta, aby sa maloletý postupne adaptoval na nové prostredie v rámci vyššie uvedenej materskej školy, bráni mu vo vzdelávaní, mentálnom vývoji a samotnej socializácii s deťmi jeho veku.

Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, nie je pravdou tvrdenie matky, že materská škola v G. H. ako jediná dokáže maloletého prijať na predprimárne vzdelávanie, nakoľko sú ďalšie minimálne dve materské školy, ktoré deklarovali voľné miesto a môžu dieťa do troch rokov veku prijať. Súd sa nestotožnil ani s tvrdením matky, že by nedokázala zabezpečiť dochádzku maloletého do materskej školy z dôvodu, že nedisponuje osobným motorovým vozidlom, nakoľko C. K. P. sa nachádza 4,5 km od pôvodného pobytu matky v B. s pravidelnou dostupnosťou prostredníctvom mestskej hromadnej dopravy (viď cestovný poriadok: <https://cp.hnonline.sk/vlakbusmhd/spojenie/vysledky/?date=20.02.2024&time=05:00&f=Lu%C4%8Denec&fc=1&t=Vidin%C3%A11&tc=1>).

Rovnako súd odvolávajúci sa na ustanovenie § 28a ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“), nesúhlasí s tvrdením matky, že odopretím súhlasu otca s nástupom maloletého do materskej školy mu je odňaté právo na vzdelanie, nakoľko v zmysle uvedeného ustanovenia školského zákona je predprimárne vzdelávanie povinné len pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole. Preto sa súd plne stotožnil s názorom otca, že nenastúpením maloletého dieťaťa pred tretím rokom veku do škôlky nedochádza k upieraniu jeho práva na vzdelanie, nakoľko predprimárne vzdelávanie je povinné až od piatich rokov a nástup dieťaťa do materskej školy pred tretím rokom veku je výlučne na rozhodnutí rodičov.

26. Ďalej súd vyzval matku, aby listinným dôkazom preukázala, že uspela vo výberovom pohovore u budúceho zamestnávateľa s možnosťou prijatia do zamestnania, keďže uvedenú skutočnosť v podanom návrhu nijakým spôsobom nepreukázala. Matka uvedeným listinným dôkazom nedisponovala, naopak, existenciu budúceho zamestnania preukazovala odkazom na živnostenský register, nakoľko matka dostala ako podmienku na toto zamestnanie od zamestnávateľa povinnosť vytvoriť si živnosť

27. V tejto súvislosti súd poukazuje na ust. § 2 ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní“), nelegálna práca je závislá práca, ktorú vykonáva fyzická osoba pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nemá s právnickou osobou alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

28. V zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, fyzická osoba nesmie vykonávať nelegálnu prácu.

29. Z citovaného znenia zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní je zrejmé, že matka činnosťou pre spoločnosť M. A. N. M. H. bez uzatvorenia pracovnej zmluvy (bez založenia pracovného pomeru) chcela vedome vykonávať závislú prácu bez založenia pracovného pomeru (na základe živnosti ako SZČO), ktorý výkon práce nemá oporu v zákone, nakoľko výkon takejto práce fyzickými osobami je výslovne ustanovením § 3 ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní zakázaný (výnimka je stanovená § 2a ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, matka však podmienky stanovené uvedeným ustanovením zákona nespĺňa).

30. Matka ďalej súdu nedokázala preukázať ani aktívnu snahu zamestnať sa u iného zamestnávateľa, keďže sama potvrdila, že k uvedenej ponuke práce v spoločnosti M. A. N. M. H. sa dostala náhodou, predmetná práca plne spĺňala požiadavky matky, a teda nemala dôvod ďalej hľadať inú vhodnú prácu.

31. Ďalšou podstatnou námietkou otca voči predloženému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bola tá skutočnosť, že maloletý používa v komunikácii maďarský jazyk, čo mu výrazne sťažuje komunikáciu so synom, keďže otec maďarský jazyk neovláda. Otec mal za to, že vzdelávanie maloletého v maďarskom jazyku aj mimo domácnosti matky len prehĺbi odcudzenie, ktoré matka spôsobila svojvoľným odsťahovaním A. z miesta jeho bydliska (F.), ako aj opakovaným marením a neumožňovaným styku s otcom. Nástupom maloletého do materskej školy s vyučovacím jazykom maďarským sa podľa otca výraznejším spôsobom ako doteraz sťažuje udržiavanie rovnocenného vzťahu s maloletým A.. Vykonaným dokazovaním, predovšetkým z tvrdenia kolízneho opatrovníka, mal súd preukázané, že maloletý hoci rozumie slovenskému jazyku, v tomto jazyku nekomunikuje spontánne, vo výraznej miere preferuje komunikáciu v maďarskom jazyku. Matka s rozšírením styku otca s maloletým za účelom prehĺbenia vzťahu otca s maloletým nesúhlasila.

32. Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd preukázané, že matka sa bez predchádzajúcej komunikácie s otcom maloletého dieťaťa rozhodla opätovne zmeniť bydlisko dieťaťa s odôvodnením, že si musí zabezpečiť pravidelný finančný príjem zo zamestnania, kedy prijala pracovnú ponuku od spoločnosti v spoločnosti M. A. N. M. H., výkonom ktorej práce by sa však preukázateľne dopustila nelegálnej práce, ktorú v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, nesmie vykonávať. Aktívnu snahu o prijatie do zamestnania u iných zamestnávateľov matka nepreukázala. Rovnako matka nepreukázala ani tú skutočnosť, že Materská škola Óvoda G. XXXX/XX, G. H. je jedinou materskou školou, ktorá má kapacitné možnosti pre prijatie maloletého dieťaťa vo veku 2 a pol roka (viď úradný záznam č. I. 880).

33. Na základe vyššie uvedených skutočností súd konštatuje, že na nariadenie neodkladného opatrenia nie sú splnené zákonné podmienky, a to potreba bezodkladnej potreby úpravy pomerov, nakoľko matka nepreukázala aktívnu snahu zamestnať sa v mieste svojho bydliska (B.), ani snahu zabezpečiť synovi predprimárne vzdelávanie v okolí tohto miesta (bez potreby opätovného sťahovania), pričom ako jedinou možnosť stabilizácie svojej neúnosnej finančnej situácie prezentovala potrebou presťahovať sa do bytu v G. H., za ktorý pravidelne mesačne uhrádza nájom vo výške 500,-Eur (v B. v byte na M. matka platila

nájom 400,-Eur), zamestnať sa u zamestnávateľa v rozpore so zákonom a umiestniť dieťa do materskej školy s primárnym vyučovacím jazykom maďarským, a to bez toho, aby uvedené rozhodnutie vopred komunikovala s druhým rodičom (otcom), ktorý matke znemožnil realizáciu svojho plánu tým, že neudelil súhlas s prijatím maloletého dieťaťa do materskej školy.

34. Na základe uvedených skutočností súd dospel k jednoznačnému záveru, že návrh matky na nahradenie súhlasu otca vo veci prijatia maloletého A. B. do Materskej školy Óvoda G. XXXX/XX, G. H. nie je dôvodne podaný, a preto ho v celom rozsahu zamietol.

35. Matka na pojednávaní žiadala o možnosť v lehote na rozhodnutie o neodkladnom opatrení doplniť návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o listinné dôkazy na preukázanie rozhodných skutočností. Otec s takýmto postupom nesúhlasil s odôvodnením, že súd na doplnenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyzýva. Matka zároveň namietla postup súdu spočívajúci v doručení návrhu na vyjadrenie ostatným účastníkom konania.

36. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 326 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Zároveň ustanovenie § 329 ods. 1 CSP dáva možnosť (nie povinnosť) rozhodnúť o návrhu po tom, čo je predložené vyjadrenie účastníkov k predmetnému návrhu a po ich výsluchu. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie a podľa § 328 ods. 1 CSP má súd možnosť len návrh odmietnuť (§ 327), nariadiť neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Súd nemá zákonnú možnosť vyzývať navrhovateľa na doplnenie návrhu predložením potrebných listinných dôkazov, ani mu uložiť potrebnú lehotu na ich doloženie. Preto súd neakceptoval návrh matky na doplnenie návrhu a o tomto na pojednávaní rozhodol.

37. Zároveň súd poznamenáva, že ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci (§ 329 ods. 3 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline cestou Okresného súdu Lučenec, I. J. XX, XXX XX B., a to písomne.

Toto uznesenie je vykonateľné dňom jeho doručenia (§ 332 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.